

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 28. malega serpana 1876.

List 30.

Versko-društveno stanje v Jeruzalemu.

(Dalje.)

Oo. Frančiškani tožujejo, da pridejo večkrat slabi katoličani k njim denara prosit, ker so jim bili protestantski misijonarji denar posodili, in ga zdaj nazaj tirjajo, ako nočejo postati protestantje; bili bi v naj večji sili, v popolni oblasti protestantov, ako denara ne dobé, da dolg plačajo! Tako početje, ki silo svojega bližnjega zlorabi, da se mu vsili vera, ktere v sercu ne priznava, mgra vsak človek grajati, ker vse verske občutke zaduši in človeka v korenini pokvari. S kakošnim zaničevanjem morajo pa judje in turki misliti o keršanstvu, ko imajo tako ostudno vedenje pred očmi? Ako ktera reč spreobrnjenje judov in turkov zavira, gotovo to stori način, po katerem protestantski misijonarji sv. evangelij oznanujejo: z ženo in otroci, v mehkužnosti, ne z dokazi, ampak z denarom pridejo spreobračat! Pa jim morebiti krivico delamo? Sej tudi biblije razdejujejo! Sad mora biti veličansk, ker so Lutrovi misijonarji sv. veselja poskakovali, ko Mohamedovi in Mezesovi sinovi tako radostno sprejemajo pisano (tuskano) božjo besedo. Toda nobeno veselje brez žalosti. Kmalo so zapazili, da branja nevedni biblije za vse druge reči rabijo, le v to ne, kar bi bili misijonarji naj rajše vidili: berejo jih ne!

Moram omeniti še razmere, v kateri so kristjani gledé svoje cerkve proti Turkom. Turki imajo ključ cerkve Božjega groba, in brez njih volje in dovoljenja je nobeden odpreti ne more. Pri vходу v tej cerkvi je divan, na katerem turški beriči skoračeni čepé, večkrat kavo pijó in duhan puhajo iz dolgih pip! Ako hočejo kristjani o svojih praznikih iti rano zjutraj v cerkev Božjega groba, morajo vselej Turke prositi, naj jim odpró; to milost si morajo z dragim denarom odkupiti in potem še poterpežljivo čakati, da se je Turk naspal, in se mu zljubi odpreti; ranjki patrijarh Valerga, vsi duhovni, romarji in ljudstvo so po 1/4 ure na dvoru čakali zaspanega Turka, da je odperl.

Z verstvom je nrava v tenki zvezi. Življenje ondi lepo cvete, posebno se bližoji Betlehem z nenavadno čistostjo odlikuje.

Čudna je razmera med ubogim in bogatim. Kadar se gre kak plemenitaš ali premožen sprehajat, ima sluga pri sebi, ki pred njim z bičem v roki korači in vsacega po herbtu udari, ki se mu precej s poti ne ugane. Ptujcu se mora zdeti, kakor bi skoz čedo živali šel, ki se mora z bičem saksebi razganjati, in nobeden se čez to ne pritožuje, temuč vsem, ki so po tem nenežnem načinu

opominjani, se to ravno tako pristojno zdi, kot če kdo pri nas ponižno prosi, naj se mu prostor naredi.

Sploh se bič rabi pri vseh priložnostih; kdor ni s svojim služabnikom, potom ali gonjačem zadovoljin, udriha z bičem po njegovem herbtu. V Jeruzalemu in na Jutrovem povsod vidiš bič mahati, slišiš krik in jok. „Pri tem ljudstvu naj vrag bodi služabnik“, je rekel neki Nemeč, ki je vidil tako udrihanje, ker desetkrat več tepenja kot jedi na dan dobivajo. Toda „smo na Jutrovem“, je bil odgovor, in s tem je bilo vse razjasnjeno. Jutrovec je z mladih nog tepenja navajen, in ne pozná prostosti in vrednosti prostega moža, kakor je pri nas. Kar „paša“ zapové, je postava; vsak mora poterpežljivo vbogati, in poleg še nad polovico dohodkov za davke plačati. Tako bi tudi evropski liberalci ravnali, ako bi bili oni „pašati“ in drugi ljudje njih podložniki. (Konec nasl.)

Vše-pastirska beseda o posvečevanju nedelj.

Amerika ima veliko ojatrost v praznovanju nedelj, ktera je pa le bolj tvarinska, mehanična, in k posvečevanju ne premore toliko, kolikor bi bilo želeti. Za čas razstave v Filadelfiji se je želelo polajšanje one ojatrosti in v ta namen so prašali razne verske društva za njihove sodbe o tem, iz katerih se pa ob enem razvidijo njih verske načela. Nektere teh razzodb naj omenimo.

Pastor nemško-reformirane verske družbe je rekel, da ni nasproten, ako je razstava tudi ob nedeljah odperta, in bi ne imel za greh tisto tudi sam obiskovati. — Pastor tako imenovane luteranske „sijonske družbe“ dovoljuje, da se „park“ (veliki vert) odpre, pa dvorana mora zaperta ostati; ne smejo ne stroji teči, ne delavci delati; treba je ptujcem pomen amerikske nedelje pokazati. — Pastor luteranske občine je izrekel: da nedelja ni od Boga zapovedani praznik; ker je pa ona od keršanskih občin za božjo službo odločena, se mora praznovati, in toraj je on zoper obiskovanje razstave ob nedeljah. — Rabin judovske občine je razzodil: Shodnica je iz ozira na delavni ljud za to, da tudi ob nedeljah bodi razstava odperta, ker ona je leca (za kupčijsko blaženost!), s ktero se razzirjajo čiste in prepričavne resnice, kakor s pravih léč. (Čudno je, kaj rabina o tem prašajo, ker judje praznujejo soboto, ne pa nedelje.) Pastor unitarijske občine je razzodil: „zdi se mi, da bogoslovci pomena nedelje prav ne umevajo. Ona ni namreč samo zato postavljena, da bi človek v spokorni obleki božjo službo opravljal, temuč tudi zavoljo počitka in razveseljevanja. Ako bi mi bila volitev prosta,

cerkev ali razstavo odperto imeti, bi sadnje izvolil; mora se tudi kaj za razvedrilo duha storiti, posebno iz ozira na otroke." — Metodijski škof (zamorec) meni: da mora razstava biti zaperta; ake se spervič le kaj malega odjenja, bo s časom nedelja nehala biti dan počitka.

Neki drugi razkolniški prednik modruje: da bi se delavci pohujšali, ako bi se jim dovolilo „grešno razstavo“ ob nedeljah obiskovati. — Spet drugi taki prednik pravi: nedelja je za molitev in ne za delo in razveseljevanje.

Pastorji raznih družih vératev so bili zoper odpertje, nekaj ker bi bilo ljudstvo zavirano tempelj Gospodov obiskovati, nekaj ker bi bilo tisoče delavcev, pri razstavi vdinjanih, k nedeljskemu delu primoranih. — Slednjič pravi še neki prednik: ako bi bilo odpertje razstave ob nedeljah za notranjega človeka hasnovito, bi rad za-nje glasoval.

Rimsko-katoliški škof Wood je pa sledeče odgovoril: „Nimam nobenega vzroka, zakaj bi se razstava ob nedeljah popoldne ne odperla, potem ko je ljudstvo dopoldne imeli zadosti priložnosti v cerkev iti. Nedelja ni le dan za službo Božjo, temuč tudi za nedolžno razvedrenje ter počitek; praznik je edini dan v tednu, o katerem se ubogi mož razvedriti zamore. In ali ga ni dozdej v to porabil? Po jutranji službi Božji je po vsih vertih in ulicah vse živo. To so nepremožni, ki pod milo nebo vrejo, da bi se razvedrili, ker oni imajo med vsimi 7 dnevi le tega v svoji oblasti, bogati pa si nasproti celi teden obračajo po lastni volji v razveseljevanje. Ne morem spoznati, da bi se nedelja s tem oskrunila, ako se delavcu priložnost podaja, slavo uma in učenosti opozorovati.“

V tem izrazu je zdrava človeška pamet. Tako pa ne govori le posamezen škof, tako govore vsi cerkveni pastirji, ker prava sv. Cerkev je postavila načela, ki dajo nedelji ves drugi značaj, kakor anglikanska oterpnjenost in protestanška lahkomišljenost.

Na štipendije za ss. maše se ne smé davek nakladati.

Nenasitijiva nova Italija je vse kote in predale premedla, kjer bi mogla še kake davke iztakniti, in jih v svojo mavho brez dna napeljati. Nezadovoljna s tem, da je skoraj vse samostane in dobrodelne vstave zgrabila, je naložila davke tudi ubogim duhovnom, ktere morajo od štipendij (?) za sv. maše oddajati. Da bode vsak ložej spoznal, kako občutljiv, celo neprenesljiv je ta davek, je treba pomisliti: da so ondotni duhovni silno slabo plačevani, da onemogli ne dobivajo pokojnine, ter morajo le od štipendij živeti, in slednjič, da so tudi štipendije prav nizke (tako n. pr. je pisatelj teh verstic sam vidil v sloveči romarski baziliki v Loreti za svete maše plačevati po 40 kr., v sv. hišici opravljane pa po 50 kr. v našem denaru, drugod pa še manj). Ni se toraj čuditi, ako so se posamezni duhovni čez tako obloženje pritožili, in višja deželna sodnija v Benetkah je 24. maja 1876 vložene pritožbo odobrila, ter razsodila: da so štipendije za naše davke oproščene, in je svojo višjo rzsodbo s sledečimi nagibi vterjevala:

Štipendija za ss. maše je prostovoljno, in ne vezano (obligatno) darilo vernikov, in toraj ne dohaja duhovnikom kot dohodek (renta) iz kapitala, lastne pridnosti in umetnije. Deržavna postava pa naklada davke od premakljivega premoženja, ktero se samo po sebi, ali po človeškem delovanji pomnožuje, in dohodke prinaša. Kjer ni stalnega kapitala, ne pravice k tirjanju, — ne dolžnika, da bi dolg plačal; kjer ni proizvoda iz

rokodelstva ali obertnije, ondi tudi ni premakljivega premoženja.

Prostovoljne darila vernikov v cerkvene pušice ali na roke duhovnov so odločene za vzderževanje cerkve in duhovnov, kteri jih prejema jo kot plačilo službovanja, so tedaj „beneficium datum propter officium“ itd.

Akoravno bi take prostovoljne darila veljale za vredene in stanovitne dohodke, so vender milošina za ss. maše, ktera se sploh štipendija zove, lastina verskega društva, ki se keršanska katoliška Cerkev imenuje. Štipendija je zdaj namesto nekdanjega darovanja med liturgijo, ki se je delilo med duhovne in druge potrebne ter ubožne. — Duhovni tudi nimajo dolžnosti vsak dan, temuč le ob nedeljah maševati, izjemši onih, kteri so valed vstanovitve (fundacije) ali pastirovanja k temu zavezani, kar tudi Trid. zbor (XXXIII ses., 14 pogl.) duhovnom priporočuje: da ne smejo vernikom uzeti priložnosti cerkveni zapovedi zadostovati.

Kadar tedaj opravištvu bazilike sv. Marka oberne del za njene potrebšine odločenih 47.067 lir za plače služabnikov, stori to namesto in v duhu od vernikov prejetega darovanja, in v takem smislu (lastnosti) tudi duhoven svoj del potegne. Kakor je tako zvana „bela in černa štola“ davka oproščena, tako ostane tudi milošina za sv. maše v najožjem okrožji verskega društva, ker zadeva razdelitev njegovih dohodkov. V daljnem oziru prejema duhoven od červenega opravištva ali od vernikov svojo štipendijo za zgolj duhovno opravilo, pri katerem mu vsi verniki strežejo in se ga vdeležujejo, nizakor pa ne za rokodelstvo ali obertnijo. Tudi bi ne bilo mogoče, ako bi ta postava obveljala, natančnega dajanja tega davka nadzorovati, kontrolirati, ker verniki duhovnom štipendije na njih lastno vest podelé.

Ogled po Slovenskem in dopisl.

V Ljubljani, 24. mal. serp. (Mladi Nelson in puzejstvo. Čudno priznanje protestanško. Upi o razkolništvu na Jutrovem. P. Veninger. „Zlati Vék“. Delo in molitev. Če v tem res veljá: veni, vidi, vici?) Na Angleškem in tudi drugod dela veliko šuma prestop dvajsetletnega lord-Nelsonovega sina v katoliško Cerkev. Nelson je med prvimi angleškimi boljarji (aristokrati). Razdražen po spreobrnjenji svojega sina, je oče Nelson pisal nekaj členkov v „Timesih“ zoper očete „oratorijane“, kteri so mu pa mojstersko odgovorili. Ne manj šuma budé „Temps“, list francoskih protestantov, ki kar naravnost pravi, da „obredovci“ (ritualisti) na Angleškem pripravljajo novince katoliški Cerkvi. Anglikanski obredovci namreč so tisti anglikanski protestantje, ki niso več mogli prenašati ledene in smertne merzlobe v prazni protestanški cerkvi in so jeli zopet segati po katoliških spodbudnih obredih, s čimur so pa tudi marsiktere zaveržene verske resnice zopet sprejeli in se čedalje bolj bližajo katoliški Cerkvi. Med takimi je tudi oče mladega Nelsona. Zato „Temps“ grenko šibajo očetovo tarnanje, rekši: „Revež lord Nelson! njegove tarnanja bile bi silo pretresljive, ako bi ne bilo vse njegovo zadolženje, sin je prestopil ozki Rubikon, ki loči puzejstvo od pa-peštva“. Pusey je bil začetnik obredovskega gibanja v veliki meri.

Spomina vredno je, kako „Temps“ priznavajo, da študirani in misleči protestantje ne morejo mirú najti zunaj katoliške Cerkve. Protestanški ta list namreč kar gladko in ravno pravi: „Angleški naj bolj ortodoksní bogoslovi kervavo terpé (souffrent cruellement) pri misli, da so ločeni od velikega telesa kristjanske Cerkve“. — Ne moremo tukaj

zamolčati misli, ki nas že dolge leta obhaja. Kadar prično jutrovi razkolniki (greki, rusi, bulgari, serbi itd.) resnobno študirati, kakor zdaj anglikani, takrat se bode jela tudi njih inteligencija spreobračati, in to bo začetek velikega gibanja na Jutru, morebiti ne manjšega kot je sedaj vojno gibanje. Naj bi zmožni Slovani skerbili, da razkolnikom podučne knjige v njihovem jeziku v roke pribajajo. Naj pišejo te knjige učeno, prepričavno in mično, kakor so n. pr. pisane neprecenljive P. Veningerjeve dela, in naj gledajo, da jih zmožna razkolna inteligencija, zlasti pa mladina, v roke dobiva, in vidili bodo, kako naglo se bode ogenj vnel. Neki začetek takega djanja je naš „Zlati Vék“ 1863 v Ljubljani. Škoda, da v slovenščini pišan blezo ni mogel mnogo med sorodne brate.

Marsikaj se godi, odkar moli bratovšina ss. Cirila in Metoda; do plamena pa se bode obudilo gibanje, kadar si bo delo in molitev roko podajalo. In to še le bo popolno reševanje iz sužnjosti, to bo privabilo dan zlate svobode.

Da pa sklenemo z Nelsonom naj pristavimo še, kako „Tems“ popisujejo mladenčevo spreobrnjenje. V Bromptonu, pravijo, v zahodnjem londonskem koncu, je oratorijanska družba 15 ali 16 svetnih duhovnov, katerih kapela je biserček, in bogočastje se prav lepo obhaja. Kdo bo povedal, kako in zakaj je mladenec prvi pot stopil v to oratorijo? Stopil je notri, vidil in bil premagan, tako premagan, da pretekli ponedeljek je bil dopušen k obhajilu, in da njegov oče, ki ga je bil odhajó iz Londona zapustil le obredovca, ga je čez malo dni vernivši se našel odkrito:erčnega in gorečega katoličana.

Ta reč pač ni tako hitro tekla; velikoveč se je mladenec pripravljaj, študiral, prosil za razsvitljenje pri Bogu, in še le ko se je popolnoma prepričal, je prestopil.

Iz Gorenjskega. (*Blagoslovljenje in vkladanje temeljnega kamna za novo romarsko cerkev Marije Device v Suši, v Zaliloški fari.* — Dalje.) Naslednje jutro (v ponedeljek 3. julija) na vse zgodaj jelo se je ljudstvo zopet od vseh strani Suši bližati. Navadno pridete sicer procesiji iz Poljansko-Leskovške fare in Novaške duhovnije na Goriškem 2. julija v Sušo in na Zalilog na romanje; kadar pa zadene praznik Marijnega Obiskovanja na nedeljo, se to preloži zaradi domačega duhovnega opravila na naslednji dan. Tudi letos je bilo tako. Po dobrotnem dovoljenji prečastitega škofijstva se je smelo toraj tudi še 3. julija v Suši pod šotorom maševati. Prav posebno lepo se je podalo in zelo je bilo romarjem vstreženo, da so se bili štirje čč. gg. duhovni iz tega namena v Suši sešli ter so maševali, namreč: Rožič Alojzij, kaplan iz Železnikov; Selak Anton, duhovni pastir iz Novakov na Goriškem; domači zaliloški župnik in Zupan Ulrich iz Leskovece. Železniške pekinje so pri vseh štirih ss. mašah prepevale Marijno čast. (Oba dneva je ljudstvo imelo toraj dovolj prilike priporočevati se na mestu, kjer se vzdiguje nova cerkev iz tal, po vročih molitvah predprošnji Marijni, in častno se more priznati, da se je to tudi godilo v obilni meri.) — Po zadnji sv. maši se je vzdignilo vse ljudstvo med prepevanjem lavretanskih litanij, ter je šlo pred vodstvom treh gg. duhovnov v procesiji proti Zalemu Logu. Ondi so prišli do Marijnega znamenja, ki stoji zunaj vasi, procesiji naprot mil. gosp. prošt, spremljevani od selškega gosp. kaplana Pavla Kramar-ja, so kropili prišle romarje z blagoslovljeno vodo, potem pa se pridružili gg. duhovnom, ki so procesijo vodili, ter napotili se proti cerkvi, kjer je bil obhod sklenjen z navadnimi molitvami. Potem so č. g. Zupan imeli prav lepo pridigo

o Mariji, Devici mogočni. Pred sklepom so v svoj govor okolnostim primerno vpletli kratek življenjepis sv. Očeta Pija IX kot ljubljenca Marijnega; na zadnje pa so ginjivo priporočili sv. Očeta Papeža, romarje, zaliloške farmane in tudi sebe mogočnemu varstvu in predprošnji Marije Device.

Pridigi sledila je slovesna sv. maša z azistencijo, katero so na veselje nazočih romarjev opravljali zopet gosp. prošt. Po sv. maši pa se je ponudila še enkrat prilika onim, ki so radovoljnega serca pripravljani bili položiti na altar kaki mali dar v pripomoč za zidanje novega Suškega svetišča.

S tem so bile skončane lepe dvadnevne slovesnosti, karim naj bo dodana le še iskrena želja: Bog daj, da bi se zidanje v Suši tako srečno sklenilo, kakor se je veselo in sprelepo pričelo; — zato je pa toliko večji upanje, ker se prav očitno kaže, da se vsa déla veršijo pod očitnim varstvom Marijnim. Ona naj tudi sprosi vsim stoternih časnih in večnih blagrov, kateri so dozdej, in bodo tudi še v prihodnje storili kaj za povikšanje Božje in Marijnega česčenja na tem kraju.

(Konec prih.)

V Gorici, 17. mal. serp. (*Posvečevanje prenovljene bazilike v Ogleju.*) V četrtek, 13. mal. serp., so naš prevzvišeni knez in nadškof Andrej Golmajer posvetili zelo prenovljeno baziliko Marije Device v staroslavnem Ogleju. Tu bi bilo primerno nekoliko zgodovinskega vplesti, pa za dopis postala bi razprava nekoliko predolga, bom morda o priliki nekatere zgodovinske čertice za Vaš list pripravil (Bode prav ljubo. Vr.), za zdaj naj le slovesnost na kratko popišem. Knezonadškof z več duhovni iz Gorice so se že dan poprej odpeljali v Oglej, večina pa je prišla 13. zjutraj. Posvečevanje se je začelo hitro po sedmih in je terpelo do ene popoldne. Škoda, da se niso mogli vsi nazoči duhovni posvečevanja službeno vdeležiti, ampak le nekteri. Koliko veličastnejše bi bilo viditi blizo sto duhovnov oblečenih v duhovski obleki pri tako redkem opravilu. Večina duhovščine je zunaj cerkve stala in čakala, da se je cerkev odperla. Čeravno naš prevzvišeni knezonadškof štejejo že 78 lét in pol, so vendar dolgo opravilo prav čversto opravljali.

Sv. maša se je na novoposvečenem altari pričela po enajstih. Pontifikalno mašo je imel goriški prošt baron Kodeli. Petje je bilo dobro in tudi godba. Peli so mašo od Candotti-a. Ravno tako je bilo petje med posvečevanjem prav dobro, Lahi imajo dobre gerla. Znamenito pri maši je bilo dvojno. Nadškof so dali papežev blagoslov in imeli v levici pastirsko palico, katero je rabil pred več kot 800 leti patrijarh Popo (1019—1042). Ta škofova palica je narejena iz kristala, je majhna, in srebrni sklepi posamezne kose skup deržé. Druga znamenitost je kelih, ki se je ta dan rabil pervikrat. Ta kelih je dar sv. Očeta papeža Pija IX. Kar se je od daleč dalo viditi, je delo umetno iz srebra in bogato pozlačeno.

Cerkev je veličastna in zidana v podobi križa, ima tri ladije, ktere ločite dve versti visokih stebrov. Stene so bile vse na novo ometane in torej je bilo potreba novega posvečevanja. Navadnega kora ni v cerkvi, in pevci imajo odločeni prostor blizo velikega altarja v stranskih delih križa. Veliki altar stoji prost, gre se lahko okoli njega, in ima po rimski šegi na sredi velik križ in na vsaki strani tri svečnike in dve svetinji z ostanki svetnikov. Sveče (njih 6) gotovo tehtajo kakih 50 funtov, če ne več. Altar je iz marmorja, prav krasno delo, ravno tako tudi stopnice. Prav škoda se mi je zdelo, da so z nekim lesom, ki je okinčan s posrebrenim plehom, zakrili dragoceni marmor in umetno delo.

Ob zidu v polkrogu je versta sedežev, vse staro delo; na sredi je iz belega marmorja tron ali sedež *) patrijarhov, do kterega pelje več stopnic. Na zidu verh patrijarhovega sedeža so štiri podobe svetnikov, umetno delo, pri popravljani so menda pozabili podobe pokriti, na več krajih so namreč od apna poškropljene!

Pred altarjem je prižnica, to je, ograjen prostor verh stopnic, ki peljejo v presbiterijo. S tega kraja je po evangeliju bral slavnostni govor goriški stolni prošt baron Kodeli. Treba res bi bilo glasú ljubljanskega stolnega dekana Zupana, da bi človek v veliki baziliki vsako besedo slišal in razumel.

Še druga, po navadni šegi narejena prižnica (lesena) je pritaknjena zeló v sredi cerkve k stebri, kar pa močno kazí vtis, kterega delajo velikanski stebri. Naj bolje bi bilo, da bi jo veliko saboto porabili o blagoslovljevanji ognja. Sredi cerkve je zopet majhen štirovoglat altar popolnoma na prostem. Tudi ta je po rimskem načinu narejen. Veliki altar stoji ravno nad kriptó, to je, nad podzemeljsko kapelico, do ktere je vhod od dveh strani. V tej podzemeljski kapelici je altar, za altarjem pa so omare, v kterih se hraujó svetinje (ostanki oglejskih svetnikov. Vsa podzemeljska kapelica je okinčana s starimi slikami na zid, kakor je bila tudi vsa poveršna cerkev do tistega časa, ko je nekdo ali morda tudi njih več dalo podobe — pobeliti! Prostor, kjer so shranjene rakve s svetinjami, ograjen je z močnim železjem.

Pred cerkvenimi velikimi vrati je preddvor, v kterem je bil postavljen altar za svetinje, ktere so se vzdale v veliki altar. Iz tega preddvora, ki je bil nekoliko okinčan, pride se v neko kapelo, ki je bila odločena za katehumene, to je, za tiste, ki so se pripravljali za sv. kerst. Precej zraven te kapele, ki je podolgaata, se pride do kerstilnika, kjer so kerševali s potapljanjem otroke in odrašene. S precej visokim zidom je ograjen ta kerstilnik. Vsi ti prostori so bili dobro zaklenjeni in zaperti, kar je marsikterega v nevoljo spravilo.

Poleg cerkve na prostem stoji velikansk zvonik, iz kterega je lep razgled po vsej Furlaniji in daleč proti Benetkam.

Še eno opazko moram tu dostaviti. Ako bi se bila ta slovesnost veršila na kakem slovenskem kraju, ako bi bila ljudém o pravem času naznanjena, zanesljivo rečem, da bi se bilo ljudstva vse terlo. V Ogleju pa pri začetku slovesnosti menda ni bilo veliko čez dve sto ljudi in tudi pri maši je bil popolnjen komaj četerti del velikanske cerkve. Ne vém, kaj je temu vzrok.

Poleg duhovščine iz goriške nadškofije bila sta nazoča tudi dva kanonika iz videmske nadškofije, pa tudi ljubljanska škofija je bila (če tudi ne oficijelno) zastopana po č. g. Mandelcu iz Loke.

Po vsem cerkvenem opraviu, kterega so se tudi nekteri svetni gospodje vdeležili, med njimi goriški deželni glavar grof Coronini, bilo je v župniški hiši za povabljené goste skupno kosilo.

Škoda, da ni bila vsa slovesnost bolj velikansko osnovana. Serčno pa me je veselilo, da je Slovenec zopet posvetil cerkev, v kateri je hranjen spomin na slovenska aposteljna, sv. Mohorja in Fortunata.

*) Eden mojih prijatlov je želel saj en trenutek na slavnem patrijaršalnem sedežu sedeti, kar je tudi storil in me naprosil, naj tega v sporočilu ne pozabim omeniti. Naj se tedaj zgodi.

Razgled po svetu.

Rimsko. (*Jezuit o. Sechi.*) O bivanju tega slovečega zvezdoznanca prinaša „Germania“ sledečo vest: O. Sechi stanuje le še sam v „kolegiju Romano“, vsi drugi patri so izgnani, in stanujejo v Rimu in drugod po Laškem. Vlada laška ni s svojim samosilstvom tako daleč segla, kakor nemška, v ozira na to, da posameznim redovnikom ni zabranila skupnega bivanja zunaj poprejšnih samostanskih prostorov. Hotla je le denar in nepremakljivo premoženje pograbití. O. Sechi-u je bivanje v kolegiju Rimskem zavolj ondote zvezdarnice (Observatorium) dovoljeno. Vse ure na železničnih pastajah se v onem trenutku vravnajo, kadar o. Sechi po telegrafični peti znamenje dá. Po takem načinu je „čas“ novega laškega kraljestva zastavljen na jezuita. Naj bi si pač laško in druge kraljestva vzele k sercu tudi „duhovni“ čas, kterega jezuiti vedno oznanujejo: čas, da je treba krivice poravnati, in vse ugrabljeno premoženje pravičnim posestnikom poverniti, — čas pravega spreobrnjenja, — in da bode nastopil oni čas, ko bo treba pred Sodnika stopiti.

Švicarski liberalci so poslednji čas z neko osnovano postavo zopet pokazali, kakošni „humanisti“ so ti „prostomišljaki“. Po švicarski vstavi mora biti vsak Švicar vojak, kdor ni bolan; bolni nezmožni pa mora službi priméren znesek v denaru plačati. Nova postava, že sprejeta od zveznega sveta, je namesto službi primérnega zneska zahtevala znaten davek, ki bi se imel ravnati po velikosti osebnih dohodkov. Osem od sto pri gibljivi jistini, in šest od sto pri negibljivem posestvu. Poštevali pa so, da vsled té postave, ako se sprejme, enookec, šepavec in kakoršen koli bolnik, ki ima 25.000 lir, bi bil v starosti 45 lét za svoje bolešno truplo državi že plačal 21.792 lir, ko bi bilo njegovo premoženje gibljivo, in 15.392 lir pa, če je bilo premoženje negibljivo! Lepa zarés šega, valed ktere bi bili ti „človekoljubi“ (?) kaznovali bolezen terpečega človeštva! V tej skubljivi osnovi, s katero so sklenjene še druge nadležnosti v oziru na sorodvino, hočejo viditi neko posnemanje pruskega vojniškega servilizma. V Genevi in po kantoniš s francoskim jezikom se je bilo hitro pokazalo živo nasprotvanje zoper tako postavo, po nemških kantoniš pa je bila po splošnem sprejeta. Vender pa jo je ljudsko glasovanje počéz (plebiscit) zaverгло s 165.000 proti 145.000 glasovom in tako rešilo deželo še té nove móre.

Drobne novice. Petrogradski časnik ugovarja, da bi bil serbski knez Milan prosil posredovanja Rusije za primirje. — Londonski „Timesi“ vedó iz posebnega, boje zanesljivega poročila, da stan v Turčiji nikakor ni tako vgoden, kakor se hoče kazati. — Iz Aleksandrije v Egiptu naznanujejo, da dve bateriji in 500 konjikov je odšlo v Carigrad. — Neki vradnišk tat na železnici, ki je bil izmaknil 100.000 lir, je pred poroto povedal, da takrat ko si je prilastoval sto tisuč lir, je imel vertinec v glavi in da je imel namen ukradeno poverniti. Reklo se je, da je ta človek v duhu nekaj zablédel, ter to ni bil pravi (kvalificiran) tat, ampak le samo nekak uzmovič, neopravičen prilastovalec, k čimur pa so prišle še zljajševalne okolišine, in bil je obsojen na 3 leta v zapor. Kdo vé, koliko lét mora dostikrat kdo sedeti za malo goldinarjev, kateri je „brez vertinca v glavi“, kadar izmika! — Na Nemškem strašansko napreduje rudečkarstvo časnikarstvo, ki bujska na vojsko zoper Cerkev in prestole. Zdaj izhaja na Nemškem 51 framasonskih časnikov; Francija jih ima 7, Laško 6, Olandija, Srbija (?) in Rusko po 3; Španija, Portugal-

ako in Gerško pa po 1. — Sodnija v Rimu je zasačila delavnico, v kateri so se ponarejali lažnjivi bankovci po 100 lir z imenom narodne banke. — Zbor za razširjanje sv. vere (Propaganda) je odločil, da misijon na Japonskem se bo delil v dve namestniji (vikariji); do zdaj je bila le ena. Pri vsih političkih kolobocijah tedaj sv. Cerkev mirno gre dalje svojo pot in napreduje. — Po mnogih francoskih mestih se je praznik sv. Henrika obhajal z molitvami, da se povzdigne grof Chambordski (Henrik V). — Greški kralj, klican od dežele domú, v Atene, se je boje odpovedal svojemu odmenjenemu popotvanju v Petrograd. — Španjska zbornica je Biskajcem uzela stare pravice (fueros); — to se pač ne pravi mir delati! Pa sej dandanes živi le „jemavec“, — „dajavec“ je bolan! — Pri nevarnostih nove nemške države so nemški konservativci naznanili oglas do konservativcev, da naj se naredí ena sama stranka z ravno tisto osnovo, ki bo zmožna panati prikaze neredov, kakoršni se razodevajo v socialni in politički vravnavi na Nemškem. Posnetek tega oklica so naslednje točke: 1. Družba na vatavni podlagi; 2. ohrani se samouprava malih držav; 3. samosvojno opravištvstvo (avtonomna administracija); 4. odprava vesoljnega glasovanja; 5. ohranitev ali povrnitev vérskih šol; 6. pregled političko-cerkvenih postav; 7. oskerbitev zoper vpliv kapitala; 8. pregled poljskih, in 9. obertnijskih postav. — Laški „narodni odbor“ v Genevi se menda pečá s tim, da bi Nico zopet zedinil z Italijo in je razglasil klic do Nemcev, da bi ga v tem podpirali. Zakaj pa ne tudi, da bi se Francozem od Nemcev, papežu od Sardinov uzete dežele nazaj dale?! — „Briganti“, roparji in tolovaji, še zméraj nadlegajo Sicilijo. — Laški „prinčipe“ Umberto s svojo ženo popotva, in bila sta tudi v Trientu, kjer jima je tako imenovani laški „narodni odbor“ razobesil ob céstah zastáv, podiral možnarje, kričal slavo. Bil je pa tudi po Trientu trošen izdajavski oglas, v katerem se ondotni kraj imenuje „nesrečna zemlja, nad katero visí očitánje tujega samosilstva“, zoper katero protestirajo itd. Ostudnost teh rogoviležev! Ali to pa ni tuje samosilstvo, da lep del slovenske zemlje pri sv. Petru (S. Pietro degli Slavi) po vsi sili italijanizujejo, kolikor le morej, po šolah, vradih itd.? — V katoliško Cerkev prestopil je na Angleškem protestanški pastor Orby Shipley. — „Agencia Maclean“ ima iz Petrograda naznanilo, po katerem je bil na Ruskem velik šum zaradi serbo-turškega razpóra, vsled česar bi utegnila skipeti tudi na Ruskem verska vojska zoper Turka, in nasledek bi bil, da bi se razbile pogodbe v Reichsstadtu. Mogoče pa je, da bi le angleška zavidnost rada té pogodbe razbila, in zato trosi take maloverjetne reči. — Veliko številu duhovnih pastirjev v Paderbornski škofiji je poslalo pismo svojemu pregnanemu škofu Martinu. V tem pismu prosijo, naj se milgospod škof dogovori s sv. Očetom Pijem IX ter naj jim naznani, kako naj se obnašajo do pruske vlade oziroma na njeno preseganje pri verskem poduku po šolah. — Francosko starašinstvo je 21. t. m. Waddingtov predlog zoper učno svobodo zavergel s 144 glasovi zoper 139. Ta predlog je hotel svobodne univerze razdjati še predenj so na dan prišle. Čudno je, da so sedanji čas ravno naučni ministri tako sovražni Cerkvi, kakor ta Waddington! V resnici pa smejo vsi katoličani biti veseli zopetne zmage nad brezverstvom v francoskem senatu. — Poslanca francoski in avstrijski sta v Carigradu obiskala patrijarha Hassuna in sta mu srečo vošila za povrnitev v Carigrad; general Ignatiev, ruski poročnik, je v ravno ta namen k njemu poslal dragomana svojega poslanstva. — Rumunska vlada dopuša skoz svoje dežele Serbom orožje. — 500 bašibozukov je prišlo 15. jul. v Smirno, so s svojim divjaškim obnašanjem zbudili pretep s kristjani, v katerem

je bilo 9 kristjanov mertvih in 11 ranjenih. Posredovali so konzuli, da se je mir povernil, — še le po tolikí nesreči! — Alfons XII je jél v Madridu sidati ječo za razuzdane dečke. Tacih jéč bode povsod zmeraj več potreba, ker liberalizem odteguje Cerkvi odrejo mladine. — Cesarja avstrijski in nemški sta se v Solnogradu v tem zedinila, da v oziru na mesarstvo in prelivanje kervi ob Balkanu je neposredovanje nemogoče. Tako piše „Observer“ v Londonu po telegramu iz Berlina.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Moj dveletni sinček je po nevarnem padcu terpel hudo vročino in čudno grizenje. Tudi po zdravniški pomoči sem imela le malo upanja, ker bolečine so čezdale večí prihajale, in vsi domači smo mislili, da drugo jutro bo gotovo merlič. V tej stiski obrnila sem se do naše ljube Gospé presv. Serca, in obljubila sem, ako me usliši, da čem zahvalo po Danici razglasiti. In res, uslišana sem bila, ker se mu ni samo na bolje obrnilo, temuč ozdravel je popolnoma, ter je drugi dan zopet tako čverst in zdrav bil, kakor da bi se mu ne bilo nič zgodilo.

Toraj tisučkratna zahvala in čast naj bo naši ljubi Gospej presvetega Serca Jezusovega za to gnado! Prepričana sem, da nobeden še ni bil neuslišán, ako se je le s pravim zaupanjem k nji zatekel.

V Ljubljani, 19. malega serpana 1876.

T. K.

Št. 2. Iz prehlajenja sem bila že 12 lét na levo uho gluha, in večkrat tudi na desno, in pa tergalo me je po udih — tako hudo, da nisem včasi mogla delati, včasi pa po noči ne spati. Druge leta sem hodila k zdravniku, pa bilo je še huje, in sem opustila. Letos zadnjih devet dni v majniku sem z velikim zaupanjem k Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca pričela devetdnevnicó; peti dan potem mi je bilo silo hudo, zadnji dan, po prejetih ss. zakramentih tisto noč pa mi je šumenje čisto prešlo iz glave in popolnoma sem nehala gluha biti. Šumenje se sicer večkrat še ponovi, pa ne tako hudo, in kmali mine; slišim pa zmeraj dobro. — Toraj preserčna zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega za toliko dobroto! Priporočujem se tudi bratom in sestram te bratovšine, naj bi z menoj vred Boga častili in Marijo hvalili za to neprecenljivo pomoč.

Iz Ljubljane, 24. malega serpana 1876.

Marija Habič,
delavka v fabriki.

Št. 3. Bodi očitno izrečena dolžna zahvala Mariji Pomočnici na Pertovču, ki mi je v hudi stiski naglo pa gotovo pomagala.

V Sorici, 19. malega serpana 1876.

M. Jereb, duhoven.

Št. 4. Pred nekterimi mesci je bil pri Petavarji eden izmed novorojenih dvojčkov brez naj manjšega znamnja življenja; ko sve pa z otrokovo materjo na pomoč klicali Našo ljubo Gospó presv. Serca: „O naša ljuba Gospá presv. Serca, oživi tega otroka, da sv. kerst prejme“, je zadihal in zajokal, in je še sedaj živ in zdrav. To poterjujejo tudi starši Anton in Mica Petrič. — Tudi v neki veliki nevarnosti in britkosti zaradi časne zgube je bila una mati precej uslišana, ko je Našo ljubo Gospó in sv. Antona jela na pomoč klicati. V po-

višanje Marijne časti in zaupanja v njeno pomoč želimo, naj se to posebno uslišanje razglasi.

V Ihanu, 19. mal. serp. 1876.

Elizabeta Gostinčar, babica.

Št. 5. Duhoven, ki je zadevo cerkvenega zidanja tudi po „Zg. Danici“ udom bratovšine Naše ljube Gospé presv. Serca v molitev priporočil, sedaj serčno zahvalo naznanuje presv. Devici in Materi Mariji za očitno mu skazano pomoč, po kateri je Marija s sv. Jožefom vse nasprotne zapreke odstranila, ter vse mnogotere težave pri tem premagala, da se je zaželeno delo srečno začelo v Božjo in njeno čast. Ob enem pa tudi prosi vse ude te bratovšine, naj bi še dalje priporočevali to zadevo N. lj. G. presv. Serca v ta namen, da naj se to začeto delo tudi srečno nadaljuje in prav doverši v blagor cele občine in okolice!

Št. 6. Bil sem v drugo nevarno zbolel, nisem imel upanja, da bi ozdravel. Pride k meni sorodovinec, mi svetuje Marijo prositi za pomoč; priporočil me je v molitev vsi bratovšini Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca. Ko je bilo v Danici razglašeno, sem berž zdrav postal, da sem vsako delo lahko delal in zdaj sem popolnoma zdrav. Zato pa z naj večji hvaležnostjo naznanujem čast Bogu, češenje Mariji in sv. Jožefu za prejeto zdravje; bratovšini Naše ljube Gospé presv. Serca pa Bog plačaj za gorečo molitev! Naj se, kar je bilo obljubljeno, po Danici razglasi v večji čast Božjo in češenje Marije pomočnice pod naslovom Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca. Naj le vsak spozná, da Marija gotovo pomaga, kdor z zaupanjem k nji pribeži.

V Zrečah na Štorskem, 23. mal. serp. 1876.

Jožef Pukelj.

Št. 7. Dve ženski dajate na znanje, da ste prejeli gotovo pomoč v boleznih, in ste se ozdravili po Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca. Kakor je obljubljeno, naj bo zdaj spojneno: Zahvala v čast Bogu; češenje, in hvala Mariji Devici, Pomočnici, Zdravju bolnikov!

V Zrečah na Štorskem, 23. mal. serp. 1876.

M. T. in B. K., ozdravljeni.

Prošnje.

Št. 1. Na telesu težko ozdravljiva in tudi na duši hudo bolna oseba se v bratovsko molitev prav živo in zaupljivo priporočuje, da se ozdravi, če je Božja volja. Na Gorenjskem, 23. mal. serp. 1876.

Št. 2. Iz sosednje dežele. Zakonska žena, ki je strašni pijanosti in kletvini vdana, bodi vsem bratom in sestram bratovšine Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca priporočena v zvesto molitev. O Marija, usmili se te žene in njene duše, z grehi obložene! Usmilite se je tudi vsi udje te bratovšine in molite zanjo. Ako se doseže Božja pomoč, se bo zahvala v Danici razglasila.

Št. 3. Z Gorenjskega. Neka oseba, ki potrebuje nagle pomoči v dušnih in telesnih potrebah, bodi v bratovsko molitev prav gorko priporočena. Z obljubo očitne zahvale po Dan., ako bo uslišana.

Št. 4. Z gorenjske strani. Silo sovražna oseba, in druga prehudo zagrešena in terdovratna, ste enako priporočeni za spreobrnjenje vsi bratovšini v gorečo molitev.

Št. 5. Neka oseba, ki v zadevi svojega stanú, časnih in dušnih okoliščin, potrebuje prav posebne pomoči Božje, se zaupljivo priporočuje bratovšini Naše ljube Gospé v molitev, da bi mogla nastopiti pravo pot.

Družbine zadeve.

Prečastiti gospod dekan Jožef Zupan, vodja bratovšine naše ljube Gospé, so v začetku tega mesca poslali poročilo o ljubljanski podružnici do Matere-bratovšine v Issoudun. Omenili so v sporočilu zlasti naslednje reči: Podružnica v ljubljanski stolni cerkvi je bila 10. grudna 1874 od matere-bratovšine dovoljena. Naročila se je podoba Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca na Dunaju, ki je dospela 28. mal. travna 1875 in stala 1500 frankov. 1. majnika potem so jo prečast. gospod vodja prav slovesno blagoslovili in jo postavili vernim v češenje. Precej nato so verniki v velikem številu začeli hoditi molit pred podobo Naše ljube Gospé presv. Serca. Za njo odločeni altar pa je bil prenovljen in vravnán še le 1. listopada 1875, in podoba je bila torej prenesena in vstanovljena v svoj tron.

Vstali so bili pa neki dvomi, če je podoba prava, ker je bilo v Rimu sklenjeno, da se ima dalje nekoliko drugač kot poprej pred oči staviti; torej je bilo na vprašanje preč. gospoda vodnika J. Zupana 30. mal. trav. t. l. v Rimu iz zbora sv. Obredov odgovorjeno, da ta podoba se šteje k tistim, ki ostanejo nepremaknjene, ker je bila naročena in izdelana še preden je bilo povelje o drugačni podobi tukaj razglašeno; vendar nje posnetki naj se ne delajo in ne razširjajo.

Sad češenja Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca je tolik, da služi vsem v tolažilo; posebno pa je bila stolna cerkev napolnovana mesca majnika — o Šmarnicah. Število udov se silo množi dan na dan, tako tudi usliševanje molitev in prošenj, pa zaupanje in priporočevanja v pomoč Naše ljube Gospé presv. Serca.

Na tako poročilo je prišel kaj prijazen naslednji odgovor:

V Issoudun-u, 16. julija 1876.

Prečastitljivi gospod!

Z velikim veseljem smo prejeli in prebrali Vaše pismo, prečast. gospod, in s tem odgovorom smo poškerbeli brez pomude svojo serčno hvaležnost Vam razodeti.

V prvo Vam bodi hvala za neizrečeno veselje, ki ste ga nam storili, Prečastiti, naznanivši, da je v Vaši stolni in ob enem farni cerkvi vstanovljeno češenje in postavljena podoba Naše ljube Gospé presv. Serca v začetku mesca majnika 1876. Tudi nas je razveselil odgovor zbora sv. Obredov v oziru na postavbo (štavto) stare podobe, ki je pri Vas postavljena. Ravno ta odgovor skor o ravno tistem času je prejel presvitli in prečastitljivi nadškof Biturenški (Bourgeški), in oznanili smo ga v naših francoskih letnikih.

Iz vsega serca Vam srečo vošimo, milostni in prečastiti gospod, za posebni in premnogoteri zveličavni sad, ki ga je obrodila v Vaši blagi fari ta preljuda bratovšina Gospé presv. Serca.

Naj Vas nebeška Mati vedno s svojimi naj boljšimi darovi obogatuje in dobrotno varuje, pa še dolgo v blagor izročene čede žive in zdrave ohrani.

Te vošila in naše veliko spoštovanje dobrotno sprejeti blagovolite, prečastiti gospod, ki mi je čast itd.

Za prečastitega P. superiora
J. F. Morseau, m. s. c.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Mali serpan. — Julij.

30. Nedelja VIII po binkoštih. Evangelij: „Od krivičnega hišnika“. (Luk. 16.) Ss. *Abdon* in *Senen*, *Perzijana*, sta bila v Rimu pod cesarjem Decijem ob glavo djana l. 250. — Sv. *Julita*, sprič. v Cezareji na Kapodoškem, je bila od mogočnega človeka pred sodbo tirana in tožena, da svojega posestva ni pošteno pridobila, pa ji ne dopusti se zagovarjati, ker je bila kristjana. Sodnik ji ukaže, naj poprej malikom kadilo daruje, in po tem naj se zagovarja. Julita noče po nobeni ceni malikom darovati, in zato je bila veržena na germado, kjer je v plamenu dušo izdihnila, njeno truplo pa ni bilo poškodovano. Sv. *Bazilij Veliki* preslavlja njene čednosti.

31. Ponedeljek. Sv. *Ignacij Lojoljan*, spozn. in ustanovnik Jezusove družbe. † l. 1556. — Sv. *Fabijan*, sprič. v Cezareji na Jutrovem, je bil k smerti obsojen, ker ni hotel Kristusa zatajiti. — Sv. *German*, škof v Aukseru na Francoskem, spozn. (Gl. daljši popis njegovega življenja v Dan. lansk. l. List 30.)

Veliki serpan. — Avgust.

1. Torek. Sv. *Peter v verigah ali ketinah*, to je, obletnica v petem stoletju sozidane cerkve, v katero so bile prenesene verige sv. Petra, in se je imenovala: „cerkev sv. Petra v verigah“. — Ss. *sedmeri makabejski bratje*, ki so bili od asirskega kralja Antijoha Epifana s svojo pogumno materjo vred umorjeni. (Gl. popis v Dan. lansk. l. List 31.)

2. Sreda. Sv. *Alfons Marija Liguori*, škof v Šent-Agati na Neapolitanskem, ustanovnik misijonske družbe presvetega Odrašenika (redemtoristov), cerkveni učenik. † l. 1787 v 90. l. svoje starosti. — Ss. *Štefan I*, papež sprič., je bil pod cesarjem Valerijanom pred altarjem med sv. mašo umorjen l. 257. — *Obletnica posvečevanja cerkve zidane na čast Marije angeljev*, ki se je imenovala „*Porcijunkula*“, za katero je bil sv. *Frančišek Asiški* od Boga sprosil popolnoma odpustek l. 1221.

3. Četertek. *Najdenje telés sv. Štefana*, prvega sprič., sv. *Gamalijela*, slavnega učenika sv. Pavla v Mojzesovi postavi, sv. *Nikodema*, judovskega zbornega svetovalca in Jezusovega učenca, in sv. *Abibona*, leta 417 po Kr. — Sv. *Lidija*, kupčevavka s škerlatom, je bila v Filipah na Macedonskem spreobrnjena po sv. apostelju Pavlu. (Gl. djanje ap. 16, 14.)

4. Petek. Sv. *Dominik*, spozn. in ustanovnik pridigarskega ali dominikanskega reda. † l. 1221. — Sv. *Perpetva*, v Rimu od sv. Petra keršena, je svojega sina *Nazarija* in svojega možá *Afrikana* h keršanski veri spreobrnila, svete spričevavce pokopovala in poslednjič — bogata z dobrimi deli — se k Gospodu preselila v sveti raj.

5. Sabota. Sv. *Marija Snežnica*, to je, obletnica posvečevanja cerkve, ki je bila sozidana Mariji na čast na hribcu s snegom pobeljenem. (Gl. popis v Danici predlanskega leta. List 31.) — Sv. *Ozvald*, prvi keršanski kralj na Angleškem (ne na Ogerskem, kakor je po pomoti stalo v Danici lanskega leta), je z vso skerblijivostjo pospeševal razširjanje svete vere po svojem kraljestvu, umrl pa je v svojem 38. letu v boji s sovražniki l. 642. — Sv. *Nona*, imenitna gospá v Nazijancu na Kapodoškem, je bila z molitvijo in prošnjo spreobrnila k sv. keršanski veri svojega ajdovskega

moža *Gregorija*, s katerim je imela tri svete otroke, namreč, sv. *Gregorija*, škofa v Carigradu in cerkvenega učenika, svetega *Cezarija*, zvedenega zdravnika na cesarskem dvoru, in svete *Gorgonije*. *Gregorij* je bil pozneje postal nazijanški škof. *Nona* je v Gospodu zaspala l. 375 v 93. l. svoje starosti.

Danes je polna luna ob 7. uri 35. m. zjutra.

Opomin k petju.

Kaj je lepšega na sveti
Kot lepó, pošteno peti,
Kaj zvedruje nam sercé
Bolj, ko mile pesmice?

Kdo otožnosti zatira,
Kedar rádost nam umira?
Kdo strup greha, kdó strasti
Od človeka zapodi?

Bratje! kaj bi tu počeli,
Ko bi petja ne imeli?
Lazil mnogi bi potert,
Žela bi še huje smert!

Naj smo stari ali mladi,
Pojmo le poštene radi,
Dajmo žalosti slovó,
Dobre volje bodimo!

L.

Iz Ljubljane. Nove maše bodo imeli 24. t. m. posvečeni gg. tretjoletniki: *Janez Bizjan* na Dobrovi 6. avgusta; *Josip Borštnar* v Mokronogu 6. avg.; *Alojzij Jerše* v Terbojah 15. avg.; *Janez Piskár* v Motniku 20. avg.

Turki skoz Ljubljano. Te dni so več zajetih Turkov iz Azije peljali skoz Ljubljano v Celovec. Govorili so menda turški (če ne arabski) jezik. Vojaški častniki so jim v Ljubljani kupili piva, ki so ga s posebno nasladnostjo serkali, dali jim smodk, ki so jih sedé na tléh pohlepno puhali.

Knjige družbe sv. Mohora bodo še ta mesec donatijene, precej potem prične se razpošiljatev, letos po tej versti: najprej jih dobijo razne škofije, potem teržaška, ljubljanska, lavantinska in kerška škofija, na zadnje goriška nadškofija. — Vsih družnikov štejejo letos škofije: 1. Goriška 2995; 2. Kerška 2697; 3. Lavantinska 9463; 4. Ljubljanska 9799; 5. Teržaško-Koperska 1283; 6. Sekovska 163; 7. Somboteljska 98; 8. Senjska 98; 9. Zagrebska 150; 10. Poreška 39; 11. Videmska 21; razne druge 19 udov. Vseh skupaj je 26 815 udov, med temi 489 dosmertnih. Število družnikov je letos za 479 više kakor lani.

V Gorici bo družba sv. Rešnjega Telesa za ubožne cerkve imela svojo navadno razstavo cerkvenih izdelkov od 9. do 12. vel. serp. (avg.) v hiši *Koroninovi*. Odperta bo od 9—12 dop. in od 3—6 popoldne.

V Karminu je 22. t. m. umerl ondotni župnik in dekan preč. g. *Anton Marocco*. R. I. P.

Slavni Dupanloup se je zopet oglašil v francoski zbornici za naučno svobodo, katero je hotel zloglasni *Waddingtonov* predlog zatreti.

Novolaški vandalizem. Liberalci se ne morejo dosti napihovati, ako je kterikrat bila kaka krivoverska knjižura razdjana ali na ogenj veržena. Kaj pa liberalci v 19. stoletju počenjajo? „*Osservatore cattol.*“ v Milana piše, da samostanske bukve, ki jih je minister *Bonghi* v prvo pograbil v „*Rimski kolegiji*“, so se prodajale za

zavitke (škerniceljne)! Nekdo je kupil velik kup tacih bukev za 100 lir; neki gospod je v tem kupu pregledoval bukve, in dal je 100 lir za eno samo knjigo, ki mu je bila po godu.

V Veroni sta bila 15. majnika po nadškofu keršena dva sloveča pritlikovca Akka (majhna človečka), ki sta bila lani Viktor-Emanuelu v dar pripeljana iz Afrike. Imenujeta se: France Tibo, poprej Tukuba, in Lojze Hair-Allah (Sreča Božja), poprej Makunka. Bila sta poprej dobro v veri podučena. Kralj je bil proščen in je privolil, da sta bila keršena.

Koliko papirja gre! Neki francosk časnik je prinesel sledečo statistiko izdelave in porabe papirja: 3960 papirnic, po celem svetu razdeljenih, naredi vsako leto 900 milijonov kilogramov papirja iz konopnine, pertenine, slame, rajževine (rajževih bilk). Sami časniki ga porabijo na leto 300 milijonov kilogr., kar znaša na dan po 750.000 kilogr. — Vradi ga popišejo 100 milij., pošlah se ga počečka po 90 milij., v kupčijstvu po 120 milij., v obertništvu 90 milij., za pisma ga je 50 milij. treba. Polovica, ali 450 milij., se ga za tisk oberne. Število delavcev in delavk preseže 180.000, k katerim se mora prišteti še 100.000 oseb, ki cunje pobirajo, prodajajo, in ki pripravljajo ostanke in odstrizke.

Iz Adrijanopela, 15. mal. serp. Patrijarh Hassun (od Turka pregnan in bivaši v Rimu) je včeraj-teden prišel v Carigrad. Veliko veselje v Gospodu. Jutri je pri nas „Te Deum“.

Montorella (kamor se je g. Val. Lah imel podati v začetku rožnika, menda na oddih zarad zdravja) je v hribu 5 ur od Tivoli-a (Tybur), tedaj od Rima kacic 10 ur. Na visoki gori stoji cerkev in kapela na čast sv. Evstahiju in Materi Božji; zakaj vojvoda Placid se je bil svoje dni na tem mestu spreobrnil.

Turška nesramnost. V Kerasu v Armeniji je armenokatoliški nadškof v pričo turškega poglavarja in okrajnih velikašev očital nekemu žandarmu njegovo neusmiljenost do kristjanov pri pobiranju davkov; fanatiški žandar pa je sprožil samokres na prelata in ga je nevarno ranil.

Lord Hamilton. Veliko gibanje v Londonu in po Parizu dela novica, da lord Hamilton je pristopil v red karmelitov v Kesington-u, kjer so ga vidili k sv. maši streči. Hamilton je bil poljni adjutant pod Napier-om v abisinski odpravi (ekspediciji); odpovedal pa se je vojaštvu s tim namenom, da se posveti duhovskemu stanu. — Bivši vojaki so navadno verli duhovni. Tudi pri nas se v sedanjih okolišinah pogosto zgodi, da se pošteni vojaki podajo v bogoslovstvo.

Posvečevanje stolne cerkve v Baltimor-u (v severni Ameriki) se je slovesno godilo v praznik Gospodovega vnebohoda. Slovesnost so s svojo navzočnostjo preslavljali 1 nadškof in 6 škofov. Temeljni kamen je bil že l. 1806 položen, l. 1820 je bila cerkev dodelana in 1821 od tadanjega nadškofa blagoslovljena. Pa kako to, da se je stolnica še le po nadpetdesetletnem obstanku zamogla posvetiti (konsekrirati)? Po cerkvenih pravilih ne more biti nobena hiša Božja posvečena, konsekrirana, t. j. za večne čase Bogu posvečena, ampak more biti le samo blagoslovljena ter za Božjo službo odperta. Silno velik dolg je pa imela ta cerkev, kterege so verniki sicer vsako leto zmanjševali, pa vender še le letos izplačali; in toraj se je tudi konsekracija še le letos zamogla zgoditi. Slovesni govor je imel milg. Gibbons, škof iz Richmond-a, v katerem je najpred odgovoril na prašanje: zakaj se je konsekracija zgodila še le danes, po preteklih 55 letih, odkar je bila dodelana? Potem je govoril o vednem obstanku katoliške Cerkve, ktera

vkjub visoke starosti moči življenja ni zgubila, temuč prihaja zmirom čversteja; zakaj o času, ko je bil postavljen temeljni kamen, je bila v Ameriki le ena sama škofija, dandanes jih je 67 s 6500 cerkvami. Slednjič je razkladal mučeništvo prvih kristjanov, zlasti pa onih svetnikov, katerih svetinje pod altarjem počivajo.

Razstava v Filadelfiji je silno velikanska; palača stane 8 milijonov, in potrebuje 256 orál prostora; dotični vert (park) prekrizevan je s potoki, jezeri in lepimi cestami; štatve, spominki, skakljajoči studenci lepšajo okolico; vodotoki, gasilne naprave, plinske tovarne, zveze z železnicami, ktere so do razstave izpeljane, pripomorejo k varnosti in zložnosti. Poltretjo miljo oddaljeno mesto Filadelfijo veže z razstavo petero posebnih železnic za obiskovavce, in pripelje sleherna po 30 do 60.000 oseb na dan, in sicer le po 5 stotičev (kacic 10 soldov) od osebe.

Z bojišča ni posebnega novega. Černogorcem pod Mostarom v Ercegovini se godi nekoliko slabeje, Serbom na nekterih krajih nekoliko bolje. — Brati je bilo te dni na liberalni strani prav neomikano očitjanje, zakaj da se Pij IX očitno ne izreče za keršanske bojovníke in zoper Turke, z drugimi besedami: zakaj se papež ne vtika v jugoslovansko vojsko? Za zdaj naj oménimo samo to, da tako vtikanje od papeževe strani bi pomenilo k „vereiki vojski“ buditi, kar pa bi po vsem mohamedanskem svetu vžigalo strahotno jeso in na milijone katoličanov pride v nevarnost, da bodo poklani. Kteri previden politikar in človekoljub, ako reč prav prevdari, bi kaj tacega zahteval od papeža v sedanjih okolišinah, ki so po vsem druge, kot so bile pod Pijem V leta 1571 o vojski pri Lepantu in druge poti?

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Zorc, fajmošter v Žalni, postal je enako v Dobernicah. — Umerl je 25. t. m. č. g. Jernej Bizjak, fajmošter na Jesenicah, v 83. letu svoje starosti. R. I. P.

V Kerški škofiji: Č. gosp. provizor Kapun Val. je postal fajmošter v Brezah. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Šavbah Fr. iz Špitala na Višarje; Guggenberger Fr. iz Sovodja v Špital; Jamnik Jan. iz Radol v Sovodje; Warmuth Klem. iz Himmelberga v Gornjo Belo. Pastirsko službo nastopila sta: č. g. Baumgartner Kon. za kaplana v Himmelbergu in č. g. Fritzer Jož. za kaplana v Radljah. — Umerla sta: 25. majn. č. g. Šteiner Mat., fajmošter pri Mariji Devici v Svečah, in 16. jun. č. g. Kuhar Urban, fajmošter, zlatomašnik in knez.-škof. svetovalec v Škoficah. R. I. P.

Dobretni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: Preč. g. profesor Smrekar v drugo 5 gl. — F. K. 1 tolar.

Za sv. Očeta: Iz Kamnika 61 gl. v papirju in 5¹/₂ gld. v srebru (vmes od gospodičine Šmalc 10 gl. in iz Radomelj 5 gl.).

Pogovori s gg. dopisovalci.

G. L. v Ž.: Vse prav tako. — G. J. S. v št.-J.: Kmalí dobite. — G. S. v R.: Opravljeno; razveselili ste nas. — G. J. K. v D.: Bo skoraj.